

Motion till riksdagen 2011/12:Sf236

av **Caroline Szyber (KD)**

Flyktingstatus för personer som riskerar förföljelse på grund av sexuell läggning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att genomföra en granskning av Migrationsverkets rutiner för att säkerställa att förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning ger flyktingstatus i enlighet med lagstiftningens intentioner.

Motivering

Arbetet för att förstärka rättigheterna för dem som riskerar förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning är av stor vikt. Kristdemokraterna drev under ett flertal år frågan om att förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning skulle ge flyktingstatus, och under 2005 genomfördes en sådan förändring. Någon utvärdering har dock inte gjorts av huruvida den nya lagstiftningen har förbättrat möjligheterna att få uppehållstillstånd för dem som riskerar förföljelse på någon av dessa grunder. Inget fall där den asylsökande har åberopat förföljelse på grund av sexuell läggning som asylskäl har heller tagits upp av Migrationsöverdomstolen. Domstolen har alltså hittills inte agerat i sin roll som praxisbildande instans inom detta område.

Under 2009 förstärktes Migrationsverkets arbete med kompetensutveckling och med att förbättra beslutsunderlagen när det gäller hbtq-relaterade frågor (frågor som rör homosexuella, bisexuella, transpersoner och queerpersoner). Inom Migrationsverket finns till exempel en särskild referensgrupp och man arbetar aktivt med att utbilda personalen i bemötandefrågor. Seminarier har anordnats och en extern utredare har sett över beslutsunderlagen ur ett hbtq-perspektiv. Socialförsäkringsutskottet uppmärksammar i sitt betänkande 2010/11SfU6 att Migrationsverket i början av februari 2010 inledde ett

Fel! Okänt namn på

arbete med att utbilda personalen i frågor om makt, kön och sexualitet i asylprocessen. Syftet är att deltagarna vid kursens slut ska vara medvetna om hur normer i allmänhet och heteronormen i synnerhet påverkar verkets arbete inom asylområdet. Rättschefen vid Migrationsverket beskrev i ett rättsligt ställningstagande den 13 januari 2011 en metod för utredning och prövning av den framåtsyftande risken för personer som åberopar skyddsskäl på grund av sexuell läggning (RCI 03/2011). Redan den 12 oktober 2009 gjordes också ett annat rättsligt ställningstagande där det klargjordes att det inte finns skäl att betrakta en i asylprocessen sent angiven uppgift om sexuell läggning som i sig själv mindre trovärdig. Alla dessa insatser från Migrationsverkets ledning är mycket välkomna.

Men trots insatserna finns det fortfarande mycket som tyder på att lagstiftningens intentioner att ge flyktingstatus åt dem som riskerar förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning inte efterlevs på ett konsekvent och rättssäkert sätt. RFSL arbetar med att ge stöd åt asylsökande hbtq-personer och uppger att de i detta arbete har kontakt med runt 60 personer årligen. Många av dessa får avslag på sin asylansökan trots att en återkomst till hemlandet riskerar att innebära förföljelse. RFSL uppger bland annat att de vid ett flertal tillfällen fått ta del av avvisningsbeslut som står i strid med lagstiftningen och också med de rättsliga ställningstagandena, som ju ofta har tillkommit för att förtydliga vad som står i lagen och hur den ska tolkas. När anställda på Migrationsverket inte följer de rättsliga ställningstagandena vidtas inga åtgärder av myndighetens ledning. Exempelvis kan nämnas att RFSL under maj 2011 i två skrivelser till dåvarande generaldirektör Dan Eliasson begärde att disciplinära åtgärder skulle vidtas mot två anställda som inte följt det rättsliga ställningstagandet från 2009. Ännu har inga åtgärder vidtagits, och myndigheten har inte själv agerat på annat sätt för att säkerställa att alla handläggare agerar i enlighet med lagtexten och förtydligandena i de rättsliga ställningstagandena.

Det finns alltså skäl att anta att riksdagens intentioner med den gjorda lagändringen inte har uppnåtts. Det är därför viktigt att det snarast görs en granskning av hur Migrationsverket, Migrationsdomstolen och Migrationsöverdomstolen har levt upp till lagstiftningens intentioner och att åtgärder vidtas för att säkerställa att ingen utvisas på grund av bristande rutiner på Migrationsverket, om de hotas av förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning.

Stockholm den 3 oktober 2011

Caroline Szyber (KD)